

Limita a monotonní funkce

12. prosince 2025

1 Limita a spojitost funkce

1.1 Definice limity

Definice 1.1 (Limita funkce v bodě). *Nechť $D \subseteq \mathbb{R}$ je definiční obor funkce $f : D \rightarrow \mathbb{R}$ a $x_0 \in \mathbb{R}$. Číslo $L \in \mathbb{R}$ nazveme limitou funkce f v bodě x_0 (vlastní limitou v bodě x_0), jestliže*

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x \in (x_0 - \delta, x_0 + \delta) \setminus \{x_0\} : f(x) \in (L - \varepsilon, L + \varepsilon).$$

Píšeme pak

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = L.$$

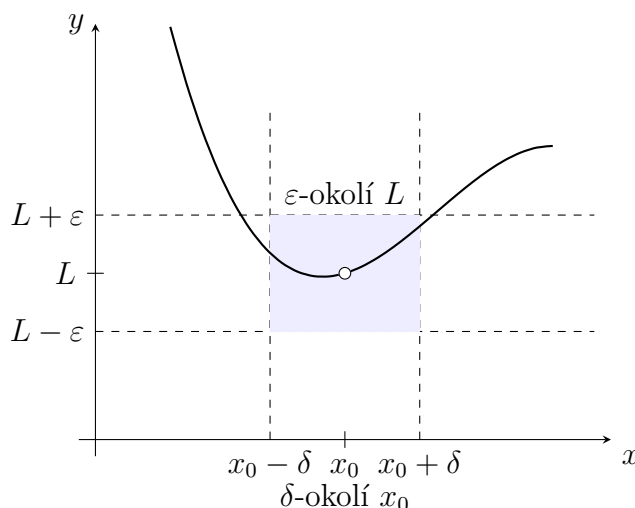
Slovy: pro každé $\varepsilon > 0$ existuje $\delta > 0$ tak, že pro každé x , které leží v prstencovém okolí bodu x_0 , tj. v intervalu $(x_0 - \delta, x_0 + \delta)$ bez bodu x_0 , je hodnota $f(x)$ v okolí čísla L , tj. v intervalu $(L - \varepsilon, L + \varepsilon)$.

Poznámka 1.2. *Aby funkce f mohla mít v bodě x_0 limitu v uvedeném smyslu, musí být definována alespoň v nějakém prstencovém okolí bodu x_0 , tj. musí existovat $\delta_0 > 0$ tak, že*

$$(x_0 - \delta_0, x_0 + \delta_0) \setminus \{x_0\} \subseteq D.$$

Jinak by v definici neexistovalo žádné δ s $f(x)$ pro $x \in (x_0 - \delta, x_0 + \delta) \setminus \{x_0\}$.

Poznámka 1.3 (Grafická interpretace). *Definici lze popsat takto: zvolíme libovolně úzký horizontální pruh kolem hodnoty L , tj. interval $(L - \varepsilon, L + \varepsilon)$. Definice říká, že potom můžeme najít dostatečně úzký vertikální pruh kolem*

Obrázek 1: Ilustrace definice limity: pro zvolené $\varepsilon > 0$ jsme znázornili $\delta > 0$ tak, že pro všechna $x \in (x_0 - \delta, x_0 + \delta) \setminus \{x_0\}$ leží $f(x)$ v intervalu $(L - \varepsilon, L + \varepsilon)$.

x_0 , tj. interval $(x_0 - \delta, x_0 + \delta)$, takový, že všechny body grafu funkce s x z tohoto vertikálního pruhu (kromě možná bodu x_0 samotného) leží uvnitř horizontálního pruhu. Při přibližování se po ose x k bodu x_0 se tedy hodnoty $f(x)$ „shlukují“ kolem L .

1.2 Jednostranné limity

Definice 1.4 (Limita zprava). Necht' $D \subseteq \mathbb{R}$, $f : D \rightarrow \mathbb{R}$ a $x_0 \in \mathbb{R}$. Řekneme, že f má v bodě x_0 limitu zprava L a píšeme

$$\lim_{x \rightarrow x_0^+} f(x) = L,$$

jestliže

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x(x_0, x_0 + \delta) : f(x) \in (L - \varepsilon, L + \varepsilon).$$

Definice 1.5 (Limita zleva). Necht' $D \subseteq \mathbb{R}$, $f : D \rightarrow \mathbb{R}$ a $x_0 \in \mathbb{R}$. Řekneme, že f má v bodě x_0 limitu zleva L a píšeme

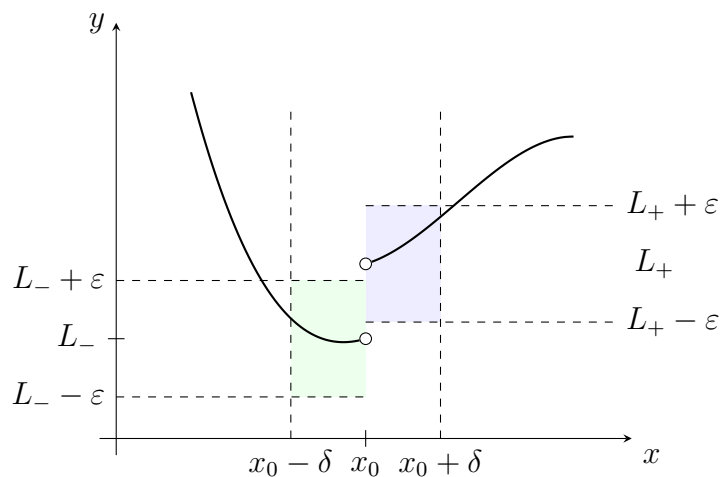
$$\lim_{x \rightarrow x_0^-} f(x) = L,$$

jestliže

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x(x_0 - \delta, x_0) : f(x) \in (L - \varepsilon, L + \varepsilon).$$

Věta 1.6 (Vztah oboustranné a jednostranných limit). *Nechť $D \subseteq \mathbb{R}$, $f : D \rightarrow \mathbb{R}$ a $x_0 \in \mathbb{R}$ je bod, v jehož prstencovém okolí je f definovaná. Pak pro reálné číslo L platí*

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = L \iff \left(\lim_{x \rightarrow x_0^-} f(x) = L \text{ a } \lim_{x \rightarrow x_0^+} f(x) = L \right).$$

Obrázek 2: Ilustrace k jednostranným limitám: pro zvolené $\varepsilon > 0$ jsme znázornili $\delta > 0$ tak, že pro všechna $x \in (x_0 - \delta, x_0)$ leží $f(x)$ v intervalu $(L_- - \varepsilon, L_- + \varepsilon)$ a pro všechna $x \in (x_0, x_0 + \delta)$ leží $f(x)$ v intervalu $(L_+ - \varepsilon, L_+ + \varepsilon)$. Zde je L_- limitou funkce f zleva a L_+ je limitou funkce f zprava.

1.3 Zobecnění definice limity, hromadné body definičního oboru

Poznámka 1.7 (Hromadné body a zobecnění definic). *Bod $x_0 \in \mathbb{R}$ nazveme hromadným bodem množiny $D \subseteq \mathbb{R}$, jestliže pro každé $\delta > 0$ platí*

$$((x_0 - \delta, x_0 + \delta) \setminus \{x_0\}) \cap D \neq \emptyset.$$

Analogicky mluvíme o hromadném bodě zprava, jestliže pro každé $\delta > 0$ je

$$(x_0, x_0 + \delta) \cap D \neq \emptyset,$$

a o hromadném bodě zleva, jestliže pro každé $\delta > 0$ je

$$(x_0 - \delta, x_0) \cap D \neq \emptyset.$$

V definicích limity a jednostranných limit implicitně předpokládáme, že funkce f je definována v (oboustranném či jednostranném) prstencovém okolí bodu x_0 .

Tento požadavek lze oslabit: místo toho stačí předpokládat, že x_0 je příslušný (oboustranný, zprava, zleva) hromadný bod množiny D . Formálně to znamená, že se v definici limity místo podmínky

$$\forall x \in (x_0 - \delta, x_0 + \delta) \setminus \{x_0\} : f(x) \in (L - \varepsilon, L + \varepsilon)$$

použije podmínka

$$\forall x \in D \cap ((x_0 - \delta, x_0 + \delta) \setminus \{x_0\}) : f(x) \in (L - \varepsilon, L + \varepsilon).$$

Jinými slovy, požadujeme, aby se do příslušného okolí hodnoty L dostaly všechny body grafu s x z prstencového okolí bodu x_0 , pro něž je funkce f vůbec definována.

1.4 Spojitost a limita v bodě

Věta 1.8 (Spojitost a limita). *Nechť $D \subseteq \mathbb{R}$, $f : D \rightarrow \mathbb{R}$, $x_0 \in D$. Potom platí:*

Funkce f je v bodě x_0 spojitá právě tehdy, když existuje limita $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$ a platí

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0).$$

Důkaz. Důkaz je přímým porovnáním definic.

Z definice spojitosti v bodě x_0 víme, že f je spojitá v x_0 právě tehdy, když

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x \in (x_0 - \delta, x_0 + \delta) : f(x) \in (f(x_0) - \varepsilon, f(x_0) + \varepsilon).$$

Porovnáme-li tuto definici s definicí limity funkce v bodě x_0 , je zřejmé, že jde o stejný požadavek, jen v definici limity je hodnota L obecná, zatímco ve spojitosti bereme konkrétně $L = f(x_0)$. Proto platí ekvivalence znění věty. $\square$

Poznámka 1.9. Analogické tvrzení platí i pro jednostranné limity a jednostrannou spojitost.

Například funkce f je spojitá zprava v bodě x_0 právě tehdy, když existuje jednostranná limita zprava $\lim_{x \rightarrow x_0+} f(x)$ a platí

$$\lim_{x \rightarrow x_0+} f(x) = f(x_0).$$

Obdobně je f spojitá zleva v bodě x_0 právě tehdy, když existuje jednostranná limita zleva $\lim_{x \rightarrow x_0-} f(x)$ a platí

$$\lim_{x \rightarrow x_0-} f(x) = f(x_0).$$

1.5 Spojitost a omezenost

Věta 1.10 (Lokální omezenost spojitě funkce). *Nechť $a \in \mathbb{R}$, f je funkce spojitá v bodě a . Potom existují čísla $\delta > 0$ a $M > 0$ taková, že*

$$\forall x \in (a - \delta, a + \delta) : |f(x)| \leq M.$$

Jinými slovy, funkce spojitá v bodě a je omezená na vhodném okolí bodu a .

Důkaz. Zvolme $\varepsilon = 1$. Ze spojitosti funkce f v bodě a plyne, že existuje $\delta > 0$ takové, že pro všechna $x \in (a - \delta, a + \delta)$ platí

$$|f(x) - f(a)| < 1.$$

Tedy pro všechna taková x máme

$$f(a) - 1 < f(x) < f(a) + 1.$$

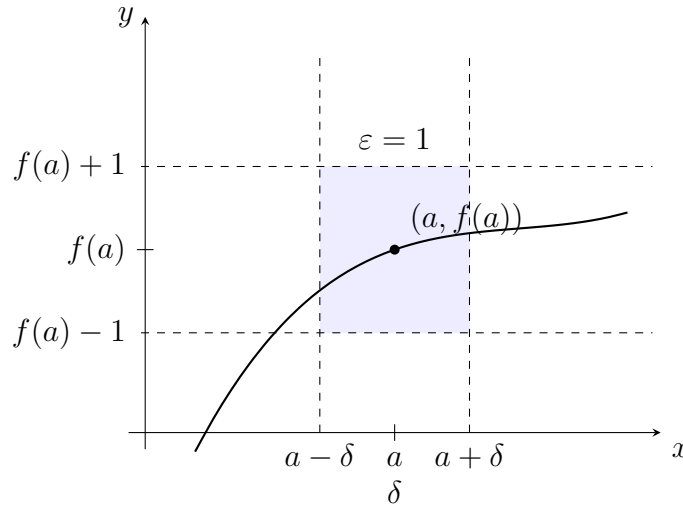
Odtud už dostáváme odhad

$$|f(x)| \leq |f(a)| + 1.$$

Položíme-li $M := |f(a)| + 1$, je tvrzení dokázáno. □

Věta 1.11 (Lokální omezenost funkce spojitě zprava). *Nechť $a \in \mathbb{R}$, f je funkce spojitá v bodě a zprava. Potom existují čísla $\delta > 0$ a $M > 0$ taková, že*

$$\forall x \in [a, a + \delta) : |f(x)| \leq M.$$

Obrázek 3: Ilustrace důkazu lokální omezenosti: ze spojitosti v bodě a pro $\varepsilon = 1$ existuje $\delta > 0$ tak, že pro všechna $x \in (a - \delta, a + \delta)$ leží $f(x)$ v pásu mezi přímkami $y = f(a) - 1$ a $y = f(a) + 1$.

Důkaz je analogický jako v předchozí větě, pouze pracujeme s jednostranným okolím bodu a zprava.

Věta 1.12 (Lokální omezenost funkce spojitě zleva). *Nechť $a \in \mathbb{R}$, f je funkce spojitá v bodě a zleva. Potom existují čísla $\delta > 0$ a $M > 0$ taková, že*

$$\forall x \in (a - \delta, a] : |f(x)| \leq M.$$

Důkaz je opět analogický.

2 Supremum a infimum, úplnost reálných čísel

Definice 2.1 (Horní závora, supremum). *Nechť $A \subseteq \mathbb{R}$, $A \neq \emptyset$.*

- Číslo $s \in \mathbb{R}$ nazveme horní závorou množiny A , jestliže

$$\forall a \in A : a \leq s.$$

- Číslo $s \in \mathbb{R}$ nazveme supremem množiny A a píšeme $s = \sup A$, jestliže

1. s je horní závora A , tj. $\forall a \in A : a \leq s$,
2. s je nejmenší horní závora, tj.

$$\forall s' < s \exists a \in A : a > s'.$$

Poznámka 2.2. *Ekvivalentně lze supremum charakterizovat takto: $s = \sup A$ právě tehdy, když*

1. $\forall a \in A : a \leq s$ (tj. s je horní závora),
2. $\forall \varepsilon > 0 \exists a \in A : s - \varepsilon < a \leq s$.

Definice 2.3 (Dolní závora, infimum). *Nechť $A \subseteq \mathbb{R}$, $A \neq \emptyset$.*

- Číslo $m \in \mathbb{R}$ nazveme dolní závorou množiny A , jestliže

$$\forall a \in A : m \leq a.$$

- Číslo $m \in \mathbb{R}$ nazveme infimem množiny A a píšeme $m = \inf A$, jestliže

1. m je dolní závora A , tj. $\forall a \in A : m \leq a$,
2. m je největší dolní závora, tj.

$$\forall m' > m \exists a \in A : a < m'.$$

Poznámka 2.4. *Ekvivalentně lze infimum charakterizovat takto: $m = \inf A$ právě tehdy, když*

1. $\forall a \in A : m \leq a$ (tj. m je dolní závora),
2. $\forall \varepsilon > 0 \exists a \in A : m \leq a < m + \varepsilon$.

2.1 Vlastnost suprema reálných čísel

Věta 2.5 (Vlastnost suprema, úplnost $\mathbb{R}$). *Nechť $A \subseteq \mathbb{R}$, $A \neq \emptyset$, je shora omezená, tj. existuje $M \in \mathbb{R}$ takové, že*

$$\forall a \in A : a \leq M.$$

Pak existuje supremum $\sup A \in \mathbb{R}$.

Poznámka 2.6. *Tato vlastnost (existence suprema každé neprázdné shora omezené podmnožiny reálných čísel) je jednou z možných formalizací úplnosti množiny reálných čísel a obvykle se bere jako axiom.*

2.2 Existence infima zdola omezené množiny

Věta 2.7. *Nechť $A \subseteq \mathbb{R}$, $A \neq \emptyset$, je zdola omezená, tj. existuje $m_0 \in \mathbb{R}$ takové, že*

$$\forall a \in A : m_0 \leq a.$$

Pak existuje infimum $\inf A \in \mathbb{R}$.

Důkaz. Definujme množinu

$$B := \{-a : a \in A\}.$$

Protože A je neprázdná, je neprázdná i B . Z nerovnosti $m_0 \leq a$ pro $a \in A$ plyne $-a \leq -m_0$, tedy každé $b \in B$ splňuje $b \leq -m_0$. Množina B je tedy shora omezená.

Z vlastnosti suprema existuje $s = \sup B \in \mathbb{R}$. Položme

$$m := -s.$$

Ukážeme, že $m = \inf A$.

(i) m je dolní závora množiny A : Nechť $a \in A$. Pak $-a \in B$ a z definice suprema máme $-a \leq s$. Tedy

$$-a \leq s \Rightarrow -s \leq a \Rightarrow m \leq a.$$

Platí tedy $\forall a \in A : m \leq a$.

(ii) m je největší dolní závora: Nechť $m' > m$. Chceme ukázat, že m' není dolní závora A , tj. existuje $a \in A$ s $a < m'$.

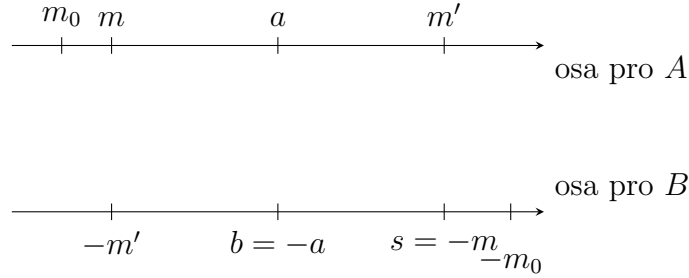
Z nerovnosti $m' > m = -s$ dostáváme $-m' < s$. Protože $s = \sup B$, platí pro každé $M < s$, že existuje $b \in B$ s $b > M$. Vezměme $M = -m'$. Potom existuje $b \in B$ tak, že

$$b > -m'.$$

Existuje tedy $a \in A$ s $b = -a$ a dostáváme

$$-a = b > -m' \Rightarrow a < m'.$$

Takové a ukazuje, že m' není dolní závora. Z definice infima tedy m je největší dolní závora množiny A , tj. $m = \inf A$. $\square$

Obrázek 4: Schématické znázornění uspořádání bodů na ose pro A (nahore) a na ose pro $B = \{-a : a \in A\}$ (dole): $m_0 \leq m < a < m'$ a tedy $-m' < b = -a < s = -m \leq -m_0$.

3 Existence vlastních jednostranných limit monotónní omezené funkce

Nyní dokážeme větu o existenci vlastních jednostranných limit monotónní funkce na otevřeném omezeném intervalu. Omezíme se na intervaly tvaru (a, b) s konečnými $a, b \in \mathbb{R}$.

Věta 3.1. *Nechť $I = (a, b)$ je otevřený omezený interval a $f : (a, b) \rightarrow \mathbb{R}$ je na I monotónní a omezená funkce, tj. existují $m, M \in \mathbb{R}$ takové, že*

$$\forall x \in (a, b) : m \leq f(x) \leq M.$$

Pak existují vlastní jednostranné limity

$$\lim_{x \rightarrow a+} f(x) \in \mathbb{R}, \quad \lim_{x \rightarrow b-} f(x) \in \mathbb{R}.$$

Důkaz. Důkaz provedeme pro případ, kdy je funkce f rostoucí, tj.

$$\forall x, y \in (a, b), \quad x < y \Rightarrow f(x) < f(y).$$

Případ klesající funkce je zcela analogický.

Označme obraz intervalu

$$S := f((a, b)) = \{f(x) : x \in (a, b)\}.$$

Z omezenosti f plyne, že množina S je neprázdná, zdola omezená (např. číslem m) a shora omezená (např. číslem M). Z existence suprema a infima tedy existují reálná čísla

$$L_a := \inf S \in \mathbb{R}, \quad L_b := \sup S \in \mathbb{R}.$$

Ukážeme, že

$$\lim_{x \rightarrow a+} f(x) = L_a, \quad \lim_{x \rightarrow b-} f(x) = L_b.$$

Limita zprava v bodě a

Chceme dokázat, že

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x \in (a, a + \delta) : f(x) \in (L_a - \varepsilon, L_a + \varepsilon).$$

Nechť $\varepsilon > 0$ je dáno. Z definice infima $L_a = \inf S$ existuje $a_\varepsilon \in (a, b)$ takové, že

$$f(a_\varepsilon) < L_a + \varepsilon.$$

Protože f je rostoucí, platí pro všechna $x \in (a, a_\varepsilon)$:

$$x < a_\varepsilon \Rightarrow f(x) < f(a_\varepsilon).$$

Zároveň L_a je dolní závora S , tedy

$$\forall x \in (a, b) : f(x) \geq L_a.$$

Pro každé $x \in (a, a_\varepsilon)$ tedy

$$L_a \leq f(x) < f(a_\varepsilon) < L_a + \varepsilon.$$

Odtud

$$f(x) \in (L_a - \varepsilon, L_a + \varepsilon).$$

Položme $\delta := a_\varepsilon - a > 0$. Pak pro všechna $x \in (a, a + \delta)$ platí $f(x) \in (L_a - \varepsilon, L_a + \varepsilon)$, tedy

$$\lim_{x \rightarrow a+} f(x) = L_a \in \mathbb{R}.$$

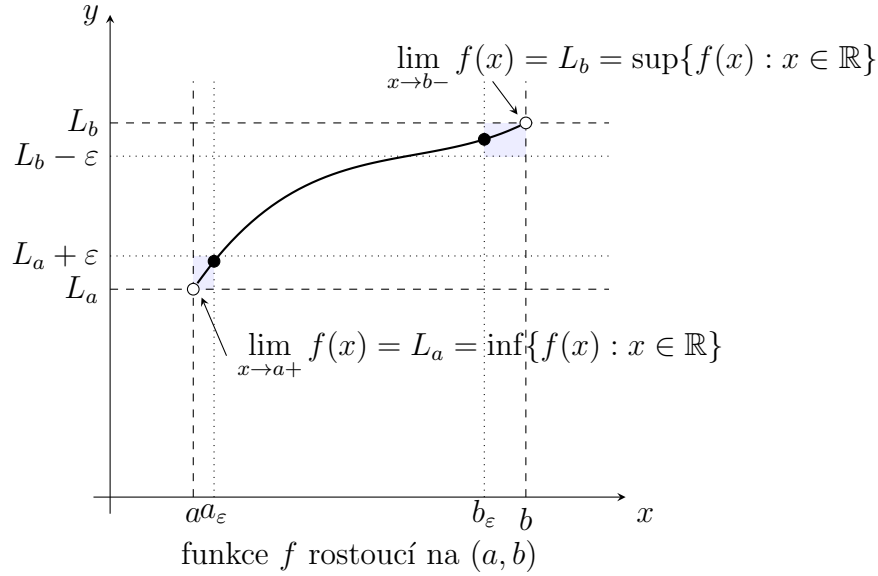
Limita zleva v bodě b

Chceme dokázat, že

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x \in (b - \delta, b) : f(x) \in (L_b - \varepsilon, L_b + \varepsilon).$$

Nechť $\varepsilon > 0$ je dáno. Z definice suprema $L_b = \sup S$ plyne, že pro číslo $L_b - \varepsilon < L_b$ existuje prvek množiny S , tj. existuje $b_\varepsilon \in (a, b)$ takové, že

$$L_b - \varepsilon < f(b_\varepsilon) \leq L_b.$$

Obrázek 5: Jednostranné limity monotónní rostoucí funkce na otevřeném omezeném intervalu (a, b) : existuje $\lim_{x \rightarrow a+} f(x) = L_a$ a $\lim_{x \rightarrow b-} f(x) = L_b$.

Protože f je rostoucí, platí pro všechna $x \in (b_\varepsilon, b)$:

$$b_\varepsilon < x \Rightarrow f(b_\varepsilon) < f(x).$$

Zároveň L_b je horní závora S , tedy

$$\forall x \in (a, b) : f(x) \leq L_b.$$

Pro každé $x \in (b_\varepsilon, b)$ tedy

$$L_b - \varepsilon < f(b_\varepsilon) < f(x) \leq L_b < L_b + \varepsilon.$$

Odtud

$$f(x) \in (L_b - \varepsilon, L_b + \varepsilon).$$

Položme $\delta := b - b_\varepsilon > 0$. Pak pro všechna $x \in (b - \delta, b)$ platí $f(x) \in (L_b - \varepsilon, L_b + \varepsilon)$, tedy

$$\lim_{x \rightarrow b-} f(x) = L_b \in \mathbb{R}.$$

Případ klesající funkce

Jestliže je f místo toho *klesající*, tj.

$$\forall x, y \in (a, b), \quad x < y \Rightarrow f(x) > f(y),$$

dostaneme zcela obdobným postupem:

- $\lim_{x \rightarrow a+} f(x)$ existuje a rovná se $\sup S$,
- $\lim_{x \rightarrow b-} f(x)$ existuje a rovná se $\inf S$,

kde $S = f((a, b))$. Omezenost funkce f opět zajišťuje, že $\sup S$ i $\inf S$ jsou konečná reálná čísla.

Tím je důkaz věty dokončen. $\square$

3.1 Monotonie funkce na uzavřeném intervalu

Použitím kritéria znaménka derivace dostaneme intervaly, na nichž je funkce rostoucí či klesající. Zpravidla se jedná o otevřené intervaly. Pokud je funkce navíc spojitá na uzavřeném intervalu $I = [a, b]$, je pak monotónní na tomto intervalu I .

V následující větě zformulujeme a dokážeme tvrzení pro zleva polouzavřený interval $I = [a, b)$.

Poté zformulujeme tvrzení pro zprava uzavřený interval a uzavřený interval. Důkazy těchto tvrzení jsou analogické a nebudeme je provádět.

Věta 3.2 (Monotonie funkce na polouzavřeném intervalu.). *Nechť $a \in \mathbb{R}$, $b \in \mathbb{R}^*$, $a < b$, $I = [a, b)$, $I_0 = (a, b)$. Nechť f je funkce monotónní (rostoucí nebo klesající) na intervalu I_0 a spojitá v bodě a zprava.*

Pak je f monotónní na celém intervalu I .

Důkaz. Větu dokážeme pro případ, kdy je f na (a, b) rostoucí; důkaz v případě klesající funkce je obdobný.

Protože je f spojitá v bodě a zprava, je podle věty 1.10 pro vhodné $\delta > 0$ omezená na intervalu $[a, a + \delta)$.

Z věty o existenci vlastních jednostranných limit monotónní omezené funkce tedy existuje reálné číslo

$$L_a := \lim_{x \rightarrow a+} f(x)$$

---

¹ $\mathbb{R}^* = \mathbb{R} \cup \{/\infty, \infty\}$

a pro rostoucí funkci platí

$$L_a = \inf S$$

kde S je množina funkčních hodnot $f(x)$ pro $x \in (a, a + \delta)$.

Ze spojitosti funkce f v bodě a zprava a z věty o vztahu spojitosti a limity dostáváme

$$f(a) = \lim_{x \rightarrow a+} f(x) = L_a = \inf S$$

Z definice infima plyne, že pro všechna $x \in (a, a + \delta)$ platí

$$f(a) = \inf S \leq f(x) \quad (1)$$

Nyní vezmeme libovolná $x, y \in [a, b]$ s $x < y$, budeme uvažovat případy

1. $a < x < y < b$,
2. $x = a, y \in (a, a + \delta)$,
3. $x = a, y \in [a + \delta, b]$

a rozeberme, proč ve všech případech platí $f(x) < f(y)$.

1. První případ plyne z monotonie f na (a, b) .
2. V druhém případě zvolíme $z = (a + y)/2$, pak je $a < z < y$. Ze vztahu (1) plyne $f(a) \leq f(z)$ a z monotonie f plyne $f(z) < f(y)$. Odtud pak $f(a) < f(y)$.
3. Analogicky zdůvodníme případ tři volbou $z = a + \delta/2$.

Tedy f zachovává uspořádání na celém $[a, b]$, tj. je rostoucí na I . Případ klesající funkce se dokáže analogicky s využitím toho, že v tomto případě $L_a = \sup S$. $\square$

Věta 3.3 (Monotonie funkce na zprava polouzavřeném intervalu.). *Nechť $a \in \mathbb{R}^*$, $b \in \mathbb{R}$, $a < b$, $I = (a, b]$, $I_0 = (a, b)$. Nechť f je funkce monotonní (rostoucí nebo klesající) na intervalu I_0 a spojitá v bodě b zleva.*

Pak je f monotonní na celém intervalu I .

Věta 3.4 (Monotonie funkce na uzavřeném intervalu.). *Nechť $a, b \in \mathbb{R}$, $a < b$, $I = [a, b]$, $I_0 = (a, b)$. Nechť f je funkce monotonní (rostoucí nebo klesající) na intervalu I_0 a spojitá v bodě a zprava a v bodě b zleva.*

Pak je f monotonní na celém intervalu I .